

Kurzus kódja(i): FLMD-312.01

Kurzus címe: Brit filmtörténet
Tendenciák az angol filmben

Tanár neve: Győri Zsolt

Kurzus időpontja, helye: **Kéthetente** péntek 14 00-17 15 -137

Vetítések időpontja, helye: Órán kívüli filmnézés

Kurzus típusa: szeminárium

Kurzus leírása: A kurzus a brit filmtörténet kezdeteitől a hatvanas évek közepéig, a *Free Cinema* megjelenéséig tekinti át a szigetország mozijának egyedi fejlődési pályáját, melyet a változékony társadalmi-politikai helyzet, a színpaddal fennálló szoros viszony legalább annyira formált mint az európai és amerikai versenytársakkal folytatott küzdelem. A szemináriumok során a filmgyártás intézményes története, a kereskedelmi és üzleti szempontok, a filmes jogalkotás és a cenzúra szerepe mellett áttekintjük a brit filmművészet legfontosabb szerzőit, irányzatait, meghatározó műfajait. Összegyűjtjük, majd elemezzük azokat az okokat és tényezőket, amelyek bizonyos korszakokban a nemzeti film iránti érdeklődés felerősödését és ezzel szoros összefüggésben a brit mozi kritikai rangjának növekedését eredményezte (harmincas-negyvenes évek fordulója, hatvanas évek), ugyanakkor megvizsgáljuk a hullámvölgyeket és a több irányból érkező, gyakran egymásnak egyenest ellentmondó kritikákat is.

Óra	Időpont	T é m a
1-2	Szeptember 17 14 00-17 15	Bevezetés A filmművészet helye a brit kultúrában és szerepe a nemzeti önkép kialakításában. A brit filmtörténetírás múltja és jelene. Cecil Hepworth szerepe a korai filmgyártásban. Filmcenzúra és filmtörvények. A nemzeti filmkultúra körvonalai a húszas években. Kötelező olvasmány Jeffrey Richards: „A brit mozi újragondolása”, <i>Fejezetek a brit film történetéből</i> (Eger, Líceum Kiadó, 2010), 21-35. Ajánlott olvasmányok: Charles Barr, „Introduction: amnesia and schizophrenia,” in <i>All Our Yesterdays: 90 Years of British Cinema</i> , ed. Charles Barr (London: BFI, 1986), 1-29. Charles Barr, „Before Blackmail: Silent British Cinema,” in <i>The British Cinema Book</i> , ed. Robert Murphy (London: BFI, 1997), 5-16.
2	Október 1 14 00-17 15	A kvótafilmek kora. Az angol Hitchcock és Korda. A kvótafilmek definíciója és közönsége. Hitchcock formai újításai. Korda műfaji ciklusai és a történelmi film nemzetközi sikere Kötelező olvasmányok: Alfred Hitchcock. „Miért a thriller?”, „A félelem öröme”. „Az angol film lehetőségei”, „Nehézkes angol filmek, „Több gyalogot, kevesebb királyt!”, „Sok hühó semmiért?” in Alfred Hitchcock, szerk. Sidney Gottlie (Budapest: Osiris, 2001), 129-132, 136-141, 182-187, 194-197.

		<p>„Success,” in Charles Drazin, <i>Korda: Britain's Only Movie Mogul</i> (London: Sidgwick & Jackson, 2002), 96-105.</p> <p>Ajánlott olvasmányok: Györi Zsolt, „Ezüst tengerbe foglalt drágakő»: a történelem mint otthonteremtés a harmincas és negyvenes évek brit mozijában,” in <i>Fejezetek a brit film történetéből</i> (Eger, Linceum Kiadó, 2010), 145-169.</p>
3	Október 15 14 00-17 15	<p>Dokumentarizmus és realizmus John Grierson és a társadalomtudatos filmzés. A GPO Film Unit és Crown Film tevékenysége. Humphrey Jennings az <i>auteur</i>. Realizmus és háborús filmgyártás.</p> <p>Kötelező olvasmányok: Szabó Elemér, „John Grierson idealista dokumentarizmusa” in <i>Fejezetek a brit film történetéből</i> (Eger, Linceum Kiadó, 2010), 109-129. Charles Drazin, “Humphrey Jennings,” in <i>The Finest Years</i> (London: Andre Deutsch, 1998), 148-161.</p> <p>Ajánlott olvasmányok: Anthony Aldgate and Jeffrey Richards, “England, Their England: <i>Fires Were Started</i>,” in <i>Britain Can Take It: The British Cinema in the Second World War</i> (Edinburgh: Edinburgh University Press, 1984), 218-245.</p>
4	November 12 14 00-17 15	<p>Hadrendbe állítva Propaganda és a filmkultúra. A mozgósítás filmtípusai és műfajai. A háború utáni évek mozija és a brit mozi külpiacai. Laurence Olivier: <i>V. Henrik</i> (1944)</p> <p>Kötelező olvasmányok: James Chapman, “Cinema, Propaganda and National Identity: British film in the Second World War,” in <i>British Cinema, Past and Present</i>, ed. Justine Ashby and Andrew Higson (London and New York: Routledge, 2000), 193-206 Paul Swann: “A brit kultúrripar és az amerikai piac mítosza: kultúrpolitika és a kulturális javak exportja az 1940-es és az 1990-es években,” in <i>Fejezetek a brit film történetéből</i> (Eger, Linceum Kiadó, 2010), 37-56.</p>
5	November 26 14 00-17 15	<p>Az ötvenes évek: a horror évtizede A mozikközönség összetételnek változásai. Új műfajok elterjedése az ötvenes években. A Hammer stúdió és azon túl.</p> <p>Kötelező olvasmányok: Denis Meikle, “Introduction,” in <i>A History of Horrors: The Rise and Fall of the House of Hammer</i> (Landham MD and London: Scarecrow Press, 1996), xiii-xv Virginás Andrea, „Egy mozgóképes gyilkos: <i>Peeping Tom</i>,” in <i>Fejezetek a brit film történetéből</i> (Eger, Linceum Kiadó, 2010), 219-226..</p> <p>Ajánlott olvasmányok Ian Conrich, “Traditions of the British Horror Film,” in <i>The British Cinema Book</i> Robert Murphy, ed. (London: BFI, 1997), 226-234.</p>

		Juhász Béla, „Frankenstein és a szörny, Frankenstein a szörny: a Universal és a Hammer Frankenstein-filmjei,” in <i>Fejezetek a brit film történetéből</i> (Eger, Líceum Kiadó, 2010), 188-203.
6	December 10 14 00-17 15	<p>A Free Cinema A dühös fiatalok vászonra lépése. A ‘kitchen sink dráma’ és a lélektani ábrázolás elterjedése. Munkásrepresentációk és filmnyelvi újítások.</p> <p>Kötelező olvasmányok John Hughson: „Rohanás az életért: individualizmus, osztály és ellenállás <i>A hosszútávúfutó magányosságában,</i>” in <i>Fejezetek a brit film történetéből</i> (Eger, Líceum Kiadó, 2010), 227-240.</p>

Kurzus teljesítésének követelményei:

1. A szemináriumokon az aktív jelenlét elengedhetetlen, a félév során a 3 óránál többet hiányzó diákok automatikusan „nem teljesített” beírást kapnak.
2. A hallgatók a kurzus során film-naplót vezetnek, vagyis a kötelező filmek közül hármat kiválasztanak és alkotásonként 2-3 oldalban (1.5-es sorköz, 12-es betűméret) elemző szemléletben kifejtik gondolataikat. Az elemzés **ne** tartalmazzon rendezői életrajzot, stáblistát, tartalmi összefoglalást, ezek helyett a megnézett filmeket tematikus és formai szempontrendszer alapján elemezze szükség szerint jelenetek, képsorok felidézésével.
3. A kurzus az órák során feldolgozott szakirodalmon alapuló és esszékérdésekből álló zárthelyi dolgozattal zárul, melynek időpontja: December 10 – 16 óra.

Vetített filmek:

Kötelezően megnézni október 1-ig

Alfred Hitchcock: *Zsarolás* (1929)
Korda Sándor: *VIII Henrik magánélete* (1933)
Korda Sándor: *Lady Hamilton* (1941)

Ajánlott filmek:

Alfred Hitchcock: *39 lépcsőfok* (1935)
Alfred Hitchcock: *Londoni randevú* (1938)
Korda Sándor: *A bagdadi tolvaj* (1940)

Kötelezően megnézni október 15-ig

John Grierson: *Heringhalászok* (1929)
Humphrey Jennings: *Fires Were Started* (1944)

Ajánlott filmek:

Harry Watt: *Éjszakai posta* (1936)
David Lean: *Rendületlenül* (1942)
Humphrey Jennings: *Timothy naplója* (1945)

Kötelezően megnézni november 12-ig

Laurence Olivier: *V. Henrik* (1944)
Michael Powell: *Blimp ezredes élete és halála* (1943)

Ajánlott filmek:

Alberto Cavalcanti: *48 óra* (1942)
Sidney Gilliat: *Millions Like Us* (1943)

Kötelezően megnézni november 26-ig

Terence Fisher: *Frankenstein bosszúja* (1957)
Michael Powell: *Peeping Tom* (1960)

Ajánlott filmek:

Val Guest: *The Quatermass Xperiment* (1955)

Kötelezően megnézni december 10-ig

Tony Richardson: *Dühöngő ifjúság* (1958)

Lindsay Anderson: *Egy ember ára* (1963)

Ajánlott filmek:

Jack Clayton: *Hely a tetőn* (1959)

John Schlesinger: *Ez is szerelem* (1962)

Tony Richardson: *Egy csepp méz* (1961)

Kötelező / ajánlott irodalom: Lásd fent.
